

การเปรียบเทียบระบบเสียงระหว่างภาษามลายูถิ่นปัตตานี
กับภาษามลายูมาตรฐาน
The Comparison of Phonetic between Patani Dialect Malay
and the Standard Malay

มะนาววี มามะ* นุรฮุดา สะดามะ** ซำสินาร์ ยาฟา*** อัฟฟาน สามะ**** มูหมัด เจะและ*****
Manavavee Mamah* Nurhuda Sadama** Samseena Yapha*** Affan Sama**** Mumad Chelaeh*****

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*
Faculty of Humanity Sciences and Social Yala Rajabhat University*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระบบเสียงระหว่างภาษามลายูถิ่นปัตตานีกับภาษามลายูมาตรฐาน โดยใช้รายการศัพท์ภาษามลายู จำนวน 400 คำ ดำเนินการคัดเลือกหมวดหมู่ที่นำมาใช้วิเคราะห์และดูการแปรเสียงของศัพท์ทุก ๆ ศัพท์ในพื้นที่เก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ภาษามลายูถิ่นปัตตานีมีหน่วยเสียงที่ปรากฏทั้งหมด 25 หน่วยเสียง โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้ 1. หน่วยเสียงพยัญชนะมี 19 หน่วยเสียง คือ /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/, /ʔ/, /m/, /n/, /ŋ/, /ŋ/, /tʃ/, /dʒ/, /f/, /s/, /h/, /ʌ/, /w/, /j/ ซึ่งในพยัญชนะ ที่ปรากฏในภาษามลายูมาตรฐาน 26 หน่วยเสียง 2. หน่วยเสียงพยัญชนะภาษามลายูปัตตานีที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาต่างประเทศมี 6 หน่วยเสียง คือ /r/, /z/, /ð/, /ʃ/, /x/, /ʁ/ ในขณะที่หน่วยเสียงสระในภาษามลายูถิ่นปัตตานี พบว่ามีหน่วยเสียงสระทั้งหมด 9 หน่วยเสียง ซึ่งมีความแตกต่างกับหน่วยเสียงสระภาษามลายูมาตรฐาน โดยทั้งหมด 5 รูป คือ /a/, /e/, /i/, /o/, /u/ สระทั้ง 5 รูปนี้ สามารถแยกเป็น 6 หน่วยเสียง และในภาษามลายูถิ่นปัตตานีไม่พบสระประสม (Diphthongs)

คำสำคัญ ระบบเสียง, ภาษามลายูถิ่นปัตตานี, ภาษามลายูมาตรฐาน.

Abstract

The comparison of phonetic between Patani dialect Malay and the standard Malay aims 1) to compare phonology between Patani dialect and the standard Malay, and 2) to analyze phonological variation of Patani dialect Malay. Phonological variation of local Malay language can be incurred by behavior, and it was likely in consequence of the nature of body in utterance and perception of listening or from physical aspect of sounds primarily. 400 word - lists were adopted as a research instrument. The collected results were selected for analysis of categorization and word variation in every aspect of data.

The research analysis reveals 25 phonemes of Patani dialect Malay which can be classified into 2 types. First, consonant sounds comprises of 19 phonemes which are /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/, /ʔ/, /m/, /n/, /ŋ/, /ŋ/, /tʃ/, /dʒ/, /f/, /s/, /h/, /ʌ/, /w/, /j/ while 26 phonemes are found in consonant sound of standard Malay. Second, consonant sounds of Patani dialect Malay influenced by foreign language were consisted of 6 morphemes - /r/, /z/, /ð/, /ʃ/, /x/, /ʁ/ - whereas vowel sounds of Patani dialect found 9 morphemes which is of different with

vowel sounds of standard Malay: /a/, /e/, /i/, /o/, /u/. These 5 vowel sounds can be classified into 6 morphemes. Furthermore, there are no diphthongs in Patani-dialect Malay.

Keywords: Sound System, Patani-Dialect Malay, Standard Malay.

บทนำ

ในสถานภาพปัจจุบันภาษามลายูเป็นอีกหนึ่งภาษาที่มีความสำคัญของการมาเยือนสมาชิกประชาคมอาเซียน และเป็นภาษาราชการและภาษาประจำชาติของบางประเทศในประชาคมอาเซียน เช่นประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไนดารุสซาลามและสิงคโปร์ สำหรับภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารของคนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะคนรุ่นก่อนที่สามารถพูดเฉพาะภาษามลายูถิ่นอย่างเดียว และไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษามลายูกลางได้และไม่สามารถที่จะเปรียบเทียบและอธิบายว่าระบบเสียงของสระและพยัญชนะของภาษามลายูถิ่นปัตตานีกับภาษามลายูมาตรฐานนั้นมีความแตกต่างหรือมีความเหมือนกันอย่างไร

สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2541, น.21) ได้กล่าวว่า ในเขตชนบทโดยทั่วไปคนที่มีอายุเกิน 40 ปีขึ้นไปที่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในหมู่บ้านและเด็กก่อนวัยเรียนจะมีความรู้เฉพาะภาษาถิ่นของตนเป็นส่วนใหญ่ และใช้เฉพาะภาษาถิ่นของตนในชีวิตประจำวัน สุภาเมต ยุนยะสิทธิ์ (2559) ได้กล่าวว่าภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาที่ใช้กันในหมู่คนมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาษานี้มีความแตกต่างจาก Bahasa Malaysia (ภาษามลายูมาตรฐาน) ที่ใช้สื่อสารในประเทศมาเลเซีย และ Bahasa Indonesia ที่ใช้ในประเทศอินโดนีเซียอยู่พอสมควรในด้านการออกเสียงและการใช้คำยืมจากภาษาอื่น

ระบบเสียงจะประกอบด้วยเสียงสระและเสียงพยัญชนะทั้งสองเสียงนี้มีความสำคัญในเมื่อเราต้องการใช้ภาษาใช้ในการติดต่อสื่อสาร เสียงสระและพยัญชนะของแต่ละภาษานั้นสามารถที่จะบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภาษา และสามารถอธิบายถึงความแตกต่างและความเหมือนของภาษา ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความแตกต่างของภาษามลายูถิ่นปัตตานีกับภาษามลายูมาตรฐาน จะเน้นเนื้อหาของการวิจัยคือเสียงสระและเสียงพยัญชนะที่ประกู่ในสองภาษาดังกล่าว โดยการใช้แขนงหลักสัทศาสตร์ของสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้หลักสรีรศาสตร์ในการอธิบายถึงความต่างภาษามลายูถิ่นปัตตานีกับภาษามลายูมาตรฐานและเน้นอธิบายระบบการออกเสียงของภาษามลายูถิ่นปัตตานีกับภาษามลายูมาตรฐาน เนื้อหาในบทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบระบบเสียงระหว่างภาษามลายูถิ่นปัตตานีกับภาษามลายูมาตรฐาน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ภาษามลายูมาตรฐาน

ภาษามลายูมาตรฐานที่มีสถานะเป็นภาษาราชการในประเทศบรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย มีลักษณะสระ (vokal) คือ สระเดี่ยวและสระประสม สระเดี่ยวมี 5 รูป (a e i o u) แต่ละรูปมีสมาชิกย่อยเหมือนกันคือ เสียงสั้นกับเสียงยาว สามารถทราบได้ว่าเมื่อไรสระรูปนั้นจะออกเสียงสั้นหรือเสียงยาว โดยดูได้จากลักษณะของพยางค์นั้นคือ ถ้าเป็นพยางค์เปิด (ไม่มีตัวสะกด) สระที่เกิดในพยางค์นั้นจะออกเสียงยาว แต่ถ้าเป็นพยางค์ปิด (มีตัวสะกด) สระที่เกิดในพยางค์นั้นจะออกเสียงสั้น พยัญชนะ (Konsonan) ที่ปรากฏในภาษามลายูมาตรฐานมี 21 รูป เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษคือ b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w, x, y, z นอกจากนี้ยังมีพยัญชนะควบ ng, ny, gh, kh, sy พยัญชนะทั้ง 26 รูปนี้ เป็นพยัญชนะภาษามลายูจริง ๆ 18 รูป

คือ b, c, d, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, w, y, ng, ny ส่วนพยัญชนะนอกเหนือจากนี้ f, q, v, x, z, gh, kh, sy เป็นพยัญชนะที่ยืมจากภาษาต่างประเทศ ซึ่งพยัญชนะยืมเหล่านี้จะปรากฏในคำยืมที่ยืมมาจากภาษาอาหรับ และอังกฤษเป็นส่วนมาก

สัทศาสตร์

สัทศาสตร์เป็นศาสตร์สาขาหนึ่งของภาษาศาสตร์ ซึ่งเป็นการศึกษาภาษาโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ นักภาษาศาสตร์ (Linguist) และนักสัทศาสตร์ (Phonetic) ได้ให้คำจำกัดความคำว่า สัทศาสตร์ คือการศึกษาเรื่องเสียงในภาษา ซึ่งจะศึกษาเฉพาะภาษาพูดของมนุษย์เท่านั้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงการสื่อสารในลักษณะอื่น ๆ สัทศาสตร์จะเกี่ยวข้องเฉพาะกับการแสดงออกทางเสียงในภาษา การที่มนุษย์จะสามารถพูดได้นั้น ต้องเรียนรู้ความแตกต่างของเสียงแต่ละเสียง การพูดต้องประกอบด้วยผู้พูดและผู้ฟัง ผู้พูดจะผลิตเสียง (produce sounds) และผู้ฟังจะแปลความ (interpret)

การทำวิจัยเกี่ยวกับระบบเสียงของภาษา ผู้วิจัยต้องจัดหา ผู้บอกภาษา (informant) ซึ่งพูดภาษาที่ศึกษานั้นเป็นภาษาแม่และต้องจัดเตรียม รายการคำ (word list) ที่จะให้ผู้บอกภาษานั้นออกเสียงให้ฟัง ผู้วิจัยจะต้องเริ่มต้นด้วยการฟังและจดบันทึกไว้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้นคือเสียงอะไร การจดบันทึกนั้น ผู้วิจัยจะบันทึกเสียงลงโดยใช้สัญลักษณ์แทนเสียงหรือที่เรียกกันในวิชาสัทศาสตร์ว่า “สัทอักษร” จะวิเคราะห์หาระบบเสียงของภาษาได้โดยใช้ หลักวิชาการหาระบบเสียง (phonological analysis) เพื่อศึกษาดูว่าเสียงเหล่านั้นมีหน้าที่อย่างไรในภาษา เป็น หน่วยเสียง (phonemes) หรือเสียงย่อย (allophones) รวมทั้งวิจัยออกมาว่าระบบเสียงในภาษานั้น ๆ ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ (ถ้ามี) อะไรบ้าง เมื่อได้ข้อมูลทางด้านหน่วยเสียงในพยางค์ในคำ ระดับอื่นและด้านอื่นของภาษาต่อไปได้อีก

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สัทวิทยาเพิ่มพูน (Generative phonology) อภิลักษณ์ ธรรมทวีธิกุล (2547, น.6) กล่าวว่าในการศึกษา ระบบเสียงในภาษา นักสัทวิทยาจำเป็นต้องมี “เครื่องมือ” ที่ใช้ในการวิเคราะห์ระบบเสียงภาษาเปรียบเสมือน วัตถุที่มีอยู่ ทฤษฎีการวิเคราะห์ภาษาเปรียบเสมือนเครื่องมือที่นำมาใช้วิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ของภาษา ทฤษฎีสัทวิทยาเพิ่มพูนเป็นแนววิเคราะห์ระบบเสียงของภาษาแนวหนึ่งที่ใช้ได้ผลดี และให้ผลวิเคราะห์ที่ สอดคล้องกับความเป็นจริงทางจิตวิทยาของผู้พูดภาษาแม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเปรียบเทียบ หมายถึง พิจารณาเทียบเคียงให้เห็นลักษณะที่เหมือนกันและต่างกัน

ระบบเสียง หมายถึง การศึกษาระบบการออกเสียงของภาษามลายูถิ่นปาดานีและภาษามลายูมาตรฐาน

ภาษามลายูถิ่นปาดานี หมายถึง เป็นภาษากลุ่มออสโตรนีเซียนที่พูดโดยชาวไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัด ปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา รวมทั้งในอำเภอนาทวี อำเภอนะนา อำเภอนาหว้า และอำเภอบ้านไถ่ จังหวัดสงขลา

ภาษามลายูมาตรฐาน หมายถึง ภาษาหลักภาษาหนึ่งในตระกูลภาษาออสโตรนีเซียน มีสถานะเป็นภาษา ราชการในบรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการรวบรวมรายการศัพท์ทั้งหมด 400 คำ และได้แบ่งรายการศัพท์เป็นหมวดหมู่ทั้งหมด 14 หมวดหมู่ แต่ละหมวดหมู่จะคำนึงถึงความสะดวกใน

การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาร่วมทั้งเป็นหมวดหมู่ที่สามารถเอาของจริงและรูปภาพใช้ประกอบในการสัมภาษณ์ได้ง่าย เช่น “อวัยวะในร่างกาย” เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ผู้บอกภาษามลายูถิ่นที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และมีภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่ (native speaker) เป็นประชากรในตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกผู้บอกภาษา จำนวน 2 คน ที่เข้าข่ายเกณฑ์ในการเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายนั้นก็คือ NORM/NORF ดังนี้

N = nonmobile ไม่ใช่ผู้อพยพไปมาเป็นผู้อาศัย ณ ที่นั้น ๆ ตั้งแต่เกิดใช้ชีวิตอยู่แต่ในถิ่นชนบท

O = older เป็นคนที่มีอายุ อยู่อาศัยที่นั่น ๆ ตั้งแต่เกิดมากกว่า 60 ปี

R = rural เป็นพื้นที่ชนบทหรือที่อยู่นอกเมือง

M/F = males เพศชายหรือหญิง

ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้วิจัยได้กำหนดตามเกณฑ์ที่ว่าไว้ข้างต้นนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุด เป็นภาษามลายูถิ่นดั้งเดิมที่สุด โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ผลการวิจัย

ในการศึกษาลักษณะภาษามลายูถิ่นปัตตานีในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการเปรียบเทียบลักษณะหน่วยเสียงระหว่างภาษามลายูถิ่นปัตตานีกับภาษามลายูมาตรฐาน จากการศึกษาเปรียบเทียบปรากฏได้ดังนี้

ระบบเสียงในภาษามลายูถิ่นปัตตานี

หน่วยเสียงพยัญชนะ

พยัญชนะที่ปรากฏในภาษามลายูมาตรฐาน 21 รูป เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษคือ b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w, x, y, z นอกจากนี้ยังมีพยัญชนะควบ ng, ny, gh, kh, sy ซึ่งรวมมีพยัญชนะทั้งหมด 26 รูป เป็นพยัญชนะภาษามลายูมาตรฐานจริง ๆ 18 รูป คือ b, c, d, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, w, y, ng, ny ส่วนพยัญชนะนอกเหนือจากนี้ f, q, v, x, z, gh, kh, sy เป็นพยัญชนะที่ยืมจากภาษาต่างประเทศ ดังนั้นพยัญชนะยืมเหล่านี้จะปรากฏในคำยืมเท่านั้น ในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยได้พบว่า ภาษามลายูถิ่นปัตตานีมีหน่วยเสียงที่ปรากฏทั้งหมด 25 หน่วยเสียง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. หน่วยเสียงพยัญชนะภาษามลายูถิ่นมาตรฐานมี 19 หน่วยเสียง คือ /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/, /ʔ/, /m/, /n/, /ŋ/, /tʃ/, /dʒ/, /f/, /s/, /h/, /l/, /w/, /j/

2. หน่วยเสียงพยัญชนะภาษามลายูถิ่นปัตตานีที่ได้อิทธิพลมาจากภาษาต่างประเทศมี 6 หน่วยเสียง คือ /r/, /z/, /ð/, /ʃ/, /x/, /ɣ/ ซึ่งสามารถจัดเป็นตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 เสียงพยัญชนะในภาษามลายูถิ่นปาดานี

ตำแหน่ง เสียงประเภทเสียง	ริม ฝีปาก	ฟันริม ฝีปาก	ฟัน	ปุ่ม เหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	กล่อง เส้นเสียง
เสียงระเบิด	p b			t d		k g	ʔ
เสียงนาสิก	m			n	ɲ	ŋ	
เสียงกักเสียดแทรก					tʃ dʒ		
เสียงเสียดแทรก		f	ð	s z	ʃ	x y	h
เสียงร้ว				r			
เสียงข้างลิ้น				l			
เสียงกึ่งสระ	w				j		

เสียงระเบิด (plosive) คือเสียงที่มีการจัดตัวของอวัยวะคู่หนึ่งแบบจรวดการสนิทจุดใดจุดหนึ่งในช่องเสียงอย่างสนิทแน่น นั่นคือการบังคับกระแสลมแบบปิดสนิท ทำให้มีการกักลมที่มาจากปอดไว้หลังจุดนั้นชั่วครู่หนึ่ง เพดานอ่อนรวมทั้งลิ้นไก่ยกขึ้นจรดผนังช่องคอป้องกันไม่ให้ลมออกทางจมูก เมื่อคลายการปิดกั้นของอวัยวะจุดหนึ่ง ๆ ออก ลมจากปอดซึ่งอัดอั้นอยู่หลังจุดนั้นจะพุ่งออกมาอย่างแรง ซึ่งเสียงที่ออกมาอาจจะเป็นเสียงก้องหรือไม่ก้องก็ได้ เสียงก้อง คือ /b/, /d/, /g/ ส่วนเสียงไม่ก้อง คือ /p/, /t/, /k/

กล่องเส้นเสียง (glottal stop/plosive) เสียงหยุด /ʔ/ เสียงหยุดระหว่างเส้นเสียงนี้จะมีเฉพาะแบบไม่ก้องเท่านั้น เพราะเส้นเสียงไม่สามารถสั่นได้ระหว่างการเกิดเสียง

ตารางที่ 2 พยัญชนะเสียงระเบิดในภาษามลายูถิ่นปาดานี

พยัญชนะเสียงระเบิด (ชนิดเสียงไม่ก้อง)	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายใน ภาษาไทย
p	perut	[peʔoʔ]	ท้อง
t	tangan	[taŋɛ]	มือ
k	katak	[katəʔ]	กบ
ʔ	sabtu	[saʔtu]	วันเสาร์
พยัญชนะเสียงระเบิด (ชนิดเสียงก้อง)	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายใน ภาษาไทย
b	baca	[batʃw]	อ่าน
d	duduk	[doʔ]	นั่ง
g	gemuk	[gəmwʔ]	อ้วน

เสียงนาสิก (nasal) คือเป็นเสียงที่ลักษณะการจรดฐานกรณ์เหมือนเสียงระเบิด คือสนิทแน่นมีการบังคับกระแสลมแบบปิดสนิท แต่เพดานอ่อนรวมทั้งลิ้นไก่ลดต่ำลง ทำให้ลมจากปอดออกทางช่องจมูกได้ สังเกตได้จากการ “ฮัม” ลักษณะประจำของเสียงนาสิกคือเป็นเสียงก้องเสมอ มีดังนี้ /m/, /n/, /ɲ/, /ŋ/

ตารางที่ 3 พยัญชนะเสียงนาสิกในภาษามลายูถิ่นปาดานี

พยัญชนะเสียงนาสิก	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายในภาษาไทย
m	makan	[māke]	กิน
n	nasi	[nāsiʔ]	ข้าว
ŋ	nyamak	[ŋāmōʔ]	ยุ่ง
ŋ	nganga	[ŋāŋōʔ]	อ้าปาก

เสียงกักเสียดแทรก (affricate) เป็นเสียงที่มีการบังคับกระแสลมแบบปิดสนิทผนวกกับการบังคับกระแสลมแบบเปิดแคบ คือ การเริ่มต้นด้วยการกักแล้วตามด้วยเสียงแทรกที่เกิดจากการปล่อยลมที่ถูกกักไว้อย่างช้า ๆ ระหว่างช่องแคบ ประกฏ ดังนี้ /tʃ/, /dʒ/

ตารางที่ 4 พยัญชนะเสียงกักเสียดแทรกในภาษามลายูถิ่นปาดานี

พยัญชนะเสียงกักเสียดแทรก (ชนิดเสียงไม่ก้อง)	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายในภาษาไทย
tʃ	cicak	[tʃitʃōʔ]	จิ้งจก
dʒ	jantung	[dʒaton]	หัวใจ

เสียงเสียดแทรก (fricative) เป็นเสียงที่มีการบังคับกระแสลมต่างไปจากเสียงอื่น คือการที่เกิดกระแสลมแบบเปิดแคบระหว่างอวัยวะที่เป็นฐานทำให้เกิดเสียงขณะแทรกออกมาระหว่างอวัยวะนั้น ๆ ประกฏดังนี้ /f/, /ð/, /s/, /z/, /ʃ/, /x/, /ʁ/, /h/

ตารางที่ 5 พยัญชนะเสียงเสียดแทรกในภาษามลายูถิ่นปาดานี

พยัญชนะเสียงแทรก (ชนิดเสียงไม่ก้อง)	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายในภาษาไทย
f	perangai	[faŋa]	นีสัย
s	sotong	[soton]	ปลาหมึก
x	khat	[xot ^h]	คิลปะ
h	habis	[habi ^h]	หมด
ð	fardhu	[farðu]	เวลา
z	zakat	[zakaʔ]	ซากาต
ʁ	rabu	[yabu]	วันพุธ

เสียงลิ้นร้ว (trill) เป็นเสียงที่ออกโดยการกระดกลิ้นไปใกล้ปุ่มเหงือก แล้วก็ร้วลิ้นหลาย ๆ ครั้ง ณ ที่ฐานกรณ์ ซึ่งประภคกัแค่หนึ่งหน่วยเสียงเท่านั้นดังนี้ /r/

ตารางที่ 6 พยัญชนะเสียงลิ้นร้วในภาษามลายูถิ่นปาดานี

พยัญชนะเสียงแทรก (ชนิดเสียงไม่ก้อง)	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายใน ภาษาไทย
r	radio	[rodiju]	วิทยุ

เสียงข้างลิ้น (lateral) เป็นเสียงที่เกิดจากการที่สุดปลายลิ้นจรดกับปุ่มเหงือกอย่างสนิทแน่น แต่ด้านข้างของลิ้นลดลง ทำให้ลมสามารถผ่านด้านข้างของจุดที่จรดที่ปลายสุดของลิ้น ลมจะพุ่งออกได้สะดวก คือเสียง /l/

ตารางที่ 7 พยัญชนะเสียงข้างลิ้นในภาษามลายูถิ่นปาดานี

พยัญชนะเสียงแทรก (ชนิดเสียงไม่ก้อง)	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายใน ภาษาไทย
l	lengan	[ləŋɛ]	แขน

เสียงเลื่อน (glide) เป็นเสียงประเภทที่มีลักษณะของ ตำแหน่งลิ้นเมื่อเริ่มต้นเสียงต่างไปจากตำแหน่งในตอนท้ายเสียง เช่น เสียง /w/ หรือ /j/ เสียงประเภทนี้บางครั้งเรียกว่า เสียงกึ่งสระ (semivowel) เพราะมีตำแหน่งลิ้นและปากคล้ายสระ

ตารางที่ 8 พยัญชนะเสียงเลื่อนในภาษามลายูถิ่นปาดานี

พยัญชนะเสียงเลื่อน	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายใน ภาษาไทย
w	wajib	[wodʒiʔ]	วาญิบ
j	ayam	[ajɜ]	ไก่

พยัญชนะเสียงชนิด (Aspirated consonants) ทางภาษาศาสตร์ เสียงชนิดใช้สัญลักษณ์ (-^h) ตัวเล็ก ๆ เสียงชนิดกับชนิดมีความแตกต่างกันในระดับ phonemic คือ เสียงที่ต่างกัน ทำให้ความหมายต่างกัน แต่ภาษามลายูถิ่นปาดานีพยัญชนะเสียงชนิด (Aspirated consonants) เสียงชนิดในภาษามลายูถิ่นปาดานีจะไม่ก่อให้เกิดความหมายที่ต่างกัน แต่เป็นหน่วยเสียงย่อย (allophonic)

ตารางที่ 9 พยัญชนะพยัญชนะเสียงชนิดในภาษามลายูถิ่นปาดานี

พยัญชนะเสียงชนิด	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายในภาษาไทย
k ^h	balik	[k ^h uɫeʔ]	กลับ
p ^h	siapa	[p ^h i jɔ]	ใคร

หน่วยเสียงสระ (vowel) คือหน่วยเสียงสระที่ได้มาจากการวิเคราะห์ระบบเสียงสระในภาษา และเป็นเสียงที่เกิดจากกระแสลมซึ่งเคลื่อนออกจากปอด ผ่านเส้นเสียงออกมาตามช่องทางเดินเสียง โดยไม่มีการกักกั้นกระแสลมที่บริเวณใด ๆ ในช่องปาก ในภาษามลายูมาตรฐานสระแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ สระเดี่ยว และสระประสม

ก. สระเดี่ยว มีทั้งหมด 5 รูป คือ /a/, /e/, /i/, /o/, /u/ สระทั้ง 5 รูปนี้ สามารถแยกเป็น 6 หน่วยเสียง ดังนี้ /a/, /i/, /o/, /u/ ในส่วนของรูปสระ /e/ จะแบ่งย่อยเป็น 2 หน่วยเสียง คือ /e/ e (talɪŋ) อ่านว่า “เอ” และ /ə/ e (pepet) อ่านว่า “เออ”

ข. สระประสม (Diphthongs) เสียงสระสระประสมในภาษามลายูมาตรฐานประกอบด้วย /ai/, /au/, /oi/

จากการศึกษาข้อมูลหน่วยเสียงสระในภาษามลายูถิ่นปาดานี พบว่ามีหน่วยเสียงสระทั้งหมด 9 หน่วยเสียง ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยวทั้งหมด ดังนี้ /i/, /e/, /ɛ/, /a/, /ə/, /u/, /u/, /o/, /ɔ/

ตารางที่ 10 ตำแหน่งการออกเสียงสระเดี่ยวในภาษามลายูถิ่นปาดานี

ส่วนของลิ้น ระดับลิ้น	หน้า	กลาง	หลัง
สูง	i		u u
กึ่งสูง	e	ə	o
กึ่งต่ำ	ɛ		ɔ
ต่ำ	a		

จากการศึกษาข้อมูลสามารถวิเคราะห์หน่วยเสียงสระในภาษามลายูถิ่นปาดานีได้ประภูขึ้นทั้งหมด 3 ชุดสระ (1) สระหลักชุดสำคัญ (primary cardinal vowels) (2) สระหลักชุดรอง (secondary cardinal vowels) 3. สระกลาง

สระหลักชุดสำคัญ (primary cardinal vowels) ในการกำหนดจุดในการออกเสียงสระในภาษามลายูถิ่นปาดานี แบ่งได้ตามลักษณะจุดสูงต่ำของส่วนหน้าของลิ้น จุดเกิดเสียง และลักษณะของปาก

ตารางที่ 11 สระหลักชุดสำคัญ (primary cardinal vowels)

สระหลักชุดสำคัญภาษามลายูถิ่นปาดานี	
สระหน้า	คำบรรยายลักษณะ
i	สระหน้าสูง ลิ้นส่วนหน้ายกสูง ปากไม่ห่อ
e	สระหน้ากึ่งสูง ลิ้นส่วนกึ่งสูง ปากไม่ห่อ
ɛ	สระหน้ากึ่งต่ำ ลิ้นส่วนกึ่งต่ำ ปากไม่ห่อ
a	สระหน้าต่ำ ลิ้นส่วนหน้าลดต่ำ ปากไม่ห่อ
สระกลาง	คำบรรยายลักษณะ
o	สระกลางกึ่งต่ำ ลิ้นส่วนกลาง ปากไม่ห่อ
สระหลัง	คำบรรยายลักษณะ
u	สระหลังสูง ลิ้นส่วนหน้ายกสูง ปากห่อ
o	สระหลังกึ่งสูง ลิ้นส่วนหน้ากึ่งสูง ปากห่อ
ɔ	สระหลังกึ่งต่ำ ลิ้นส่วนหน้ากึ่งต่ำ ปากห่อ

ตารางที่ 12 สระหลักชุดสำคัญภาษามลายูถิ่นปาดานี

สระหลักชุดสำคัญภาษามลายูถิ่นปาดานี				
สระ		ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาดานี	ความหมายภาษาไทย
สระหน้า	i	ikan	[ikɛ]	ปลา
	e	kulit	[kuleʔ]	ผิว
	ɛ	engkau	[dɛmɔ]	เธอ
	a	pendek	[panɔʔ]	สั้น
สระกลาง	o	lengan	[ləŋɛ]	แขน
สระหลัง	u	kurus	[kuyu ^h]	ผอม
	o	duduk	[doʔ]	นั่ง
	ɔ	dosa	[dosɔ]	บาป

สระหลักชุดรอง (secondary cardinal vowels) สระหลักชุดรอง ในภาษามลายูถิ่นปาดานีจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาประกฏว่า ในภาษามลายูถิ่นปาดานีประกฏแค่สระเดียว คือ สระหลังสูง /u/ ลิ้นส่วนหน้ายกสูง ปากเหยียด ปากไม่ห่อ

ตารางที่ 13 สระหลักชุดรอง (secondary cardinal vowels)

สระหลักชุดรอง ภาษามลายูถิ่นปาดานี			
สระหน้า	คำบรรยายลักษณะ	สระหลัง	คำบรรยายลักษณะ
ไม่มี	ไม่ประกฏสระหน้าชุดรองในภาษามลายูถิ่นปาดานี	u	สระหลังสูง ลิ้นส่วนหน้ายกสูง ปากเหยียด ปากไม่ห่อ

ตารางที่ 14 สระหลักชุดรอง ภาษามลายูถิ่นปาตานี

สระหลักชุดรอง ภาษามลายูถิ่นปาตานี			
สระหลัก	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาตานี	ความหมายภาษาไทย
๓	kuih	[tuɔŋ]	ขนม
	sedap	[sudaʔ]	อร่อย

สระกลาง เป็นสระที่มีตำแหน่งที่อยู่ของลิ้นระหว่างกึ่งสูงกับกึ่งต่ำ และจุดเกิดเสียงก็จะเกิดตรงกลางของระบบออกเสียง ลักษณะของปากก็จะถึงกับห่อ และก็จะไม่ถึงกับเหยียดจะอยู่กึ่งๆ กลางๆ ซึ่งก็มีประภคในภาษามลายูถิ่นปาตานี คือ สระกลาง /ə/

ตารางที่ 15 สระกลางภาษามลายูถิ่นปาตานี

สระกลางภาษามลายูถิ่นปาตานี			
สระกลาง	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาตานี	ความหมายภาษาไทย
๑	beras	[bəʔaʰ]	ข้าวสาร
	lemang	[ləmɛ]	ข้าวหลาม

ลักษณะการออกเสียงขึ้นจมูกหรือนาสิก (nasalization)

โดยปกติสระที่เกิดติดต่อกับพยัญชนะนาสิก เช่น /n/, /m/ มักจะกลายเป็นสระกลมกลืนตามเสียงพยัญชนะนาสิก ทำให้การออกเสียงสระจึงมีการออกขึ้นจมูกที่เรียกว่า คุณลักษณะของ (nasalization) ใช้สัญลักษณ์แทน (~) ในภาษาส่วนใหญ่จะไม่ได้จำแนกความแตกต่างนี้ แต่ในภาษามลายูถิ่นปาตานีการออกเสียงสระที่มีลักษณะการออกเสียงขึ้นจมูก มีความแตกต่างจากภาษาอื่น คือ ออกเสียงสระที่มีลักษณะการออกเสียงขึ้นจมูกหรือ ไม่เฉพาะสระที่เกิดติดต่อกับพยัญชนะนาสิกเท่านั้นแต่สามารถเป็นคุณลักษณะของ (nasalization) ได้ทุกเมื่อ และการออกเสียงสระที่มีลักษณะออกเสียงขึ้นจมูกหรือนาสิกนี้ในภาษามลายูถิ่นปาตานี จะก่อให้เกิดความหมายของคำที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบสระที่มีการออกเสียงแบบธรรมดา กับสระที่มีลักษณะออกเสียงขึ้นจมูกหรือนาสิก

สระที่มีการออกเสียงแบบธรรมดา	ภาษามลายูมาตรฐาน	ภาษามลายูถิ่นปาตานี	ความหมายในภาษาไทย
v	esok	[esɔʔ]	พุ่มนี้
	sawah	[buwɛ]	ทุ่งนา
	kotak	[kotɔʔ]	กล่อง
ṽ	pindah	[esɔ̃ʔ]	ขยับ
	benang	[buwɛ̃]	เส้นด้าย
	pendek	[kotɔ̃ʔ]	สั้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบระบบเสียงระหว่างภาษามลายูถิ่นปาตานีกับภาษามลายูมาตรฐาน มีประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย ตามผลการวิจัยแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าระบบเสียงในภาษามลายูถิ่นปาตานีสามารถแบ่ง 2 หน่วยเสียงหลักคือ หน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะภาษามลายูถิ่นมาตรฐานมี 19 หน่วยเสียง คือ /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/, /ʔ/, /m/, /n/, /ŋ/, /ŋ/, /tʃ/, /dʒ/, /f/, /s/, /h/, /l/, /w/, /j/ และหน่วยเสียงพยัญชนะภาษามลายูปาตานีที่ได้อิทธิพลมาจากภาษาต่างประเทศมี 6 หน่วยเสียง คือ /r/, /z/, /θ/, /ʃ/, /x/, /y/ รวมเป็น 25 หน่วยเสียง โดยมีความแตกต่างกับภาษามลายูมาตรฐาน คือ ภาษามลายูมาตรฐานจะมีพยัญชนะทั้งหมด 26 รูป เป็นพยัญชนะภาษามลายูจริง ๆ 18 รูป คือ b, c, d, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, w, y, ng, ny ส่วนพยัญชนะนอกเหนือจากนี้ f, q, v, x, z, gh, kh, sy เป็นพยัญชนะที่ยืมจากภาษาต่างประเทศ

ส่วนหน่วยเสียงสระสามารถวิเคราะห์ได้ว่าหน่วยเสียงสระในภาษามลายูถิ่นปาตานี มีหน่วยเสียงสระทั้งหมด 9 หน่วยเสียง คือ /i/, /e/, /ɛ/, /a/, /ə/, /u/, /u/, /o/, /ɔ/ ซึ่งมีความแตกต่างกับภาษามลายูมาตรฐานที่มีสระเพียง 5 รูป คือ /a/, /e/, /i/, /o/, /u/ และสามารถแยกเป็น 6 หน่วยเสียง จากการศึกษาระหว่างภาษามลายูถิ่นปาตานีกับภาษามลายูมาตรฐานว่าระบบเสียงพยัญชนะมีความแตกต่างไม่มากนัก เพราะทั้งสองภาษานี้อยู่ในกลุ่มตระกูลภาษาเดียวกัน แต่ในส่วนหน่วยเสียงสระนั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาษามลายูปาตานีกับภาษามลายูมาตรฐานสามารถเห็นถึงความแตกต่างกันมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรมีการนำผลการวิจัยไปใช้กับการเรียนการสอนทางด้านภาษาศาสตร์ มีการขยายผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์แก่ชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยในด้านกลศาสตร์ เพื่อที่จะยืนยันพยัญชนะกึ่งนาสิก เช่น /m^b/, /n^d/, /ŋ^j/ เป็นต้น ดังที่กล่าวไว้ในผลงานวิจัยที่ผ่านมาในภาษามลายูถิ่นปาตานีว่าปรากฏอยู่จริง

บรรณานุกรม

- กามารุดดีน อีสายะ. (2553). **การใช้ระบบเขียนอักษรยาวีในภาษามลายูปาตานี : ความท้าทายต่อสังคมมลายูในภาวะวิกฤติทางภาษา**. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 6 (ฉบับที่ 1) (ม.ค.-มิ.ย.2553). (หน้าที่ 99-136).
- กาญจนา นาคสกุลและคณะ. (2554). **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1 : ระบบเสียง อักษรไทยการอ่านคำและการเขียนสะกดคำ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- นันทนา รณเกียรติ. (2554). **สัทศาสตร์ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เล่อ ยี่. (2560). การเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของสระภาษาไทยที่ออกเสียงโดยนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยกับผู้พูดภาษาไทย. **วารสารมนุษยศาสตร์ปีที่ 24 (ฉบับที่ 1) (มกราคม-มิถุนายน 2560)**. (หน้า 302-326).
- สุภาเมต ยุนยะสิทธิ์. (2559). **สถานภาพทางภาษาจังหวัดชายแดนใต้**. นครปฐม: สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2541). **สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ ชมุ**. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก
- Madzhi Johari. (1989). **Fonologi Dialek Melayu Kuching (Sarawak)**. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, Malaysia.
- Mataim Bakar. (2006). **Fonologi Dialek Melayu Brunei: Satu Analisis Berdasarkan Teori Standard Fonologi Generatif**. Bandar Seri Begawan: Dewan Bahasa dan Pustaka, Brunei Darussalam.
- Nor Hashimah Jalaliddin. (1998). **Asas fonetik**. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, Malaysia.
- Paitoon Chaiyanara, M. (2001). **Fonetik dan Fonologi Bahasa Melayu**. Singapura: Wespac Consult Centre